

Contactpersoon & -adres:
G. Abbingh, Lange Hout 6,
9408 DB Assen.
g.abbingh@home.nl

Excursies:
Willem Klok,
w.klok@natuurmonumenten.nl

Webmaster: drenthe.libellen.nl
André Hospers
ahospers@gmail.com

Waarnemingencoördinator
Redactie e-mail Nieuwsbrief:
René Manger
rmanger@planet.nl

Vijfde jaargang, nummer 14

15 oktober 2007

Libellenwaarnemingen oktober

De tijd is rijp voor de laatste libellenwaarnemingen van het seizoen 2007. Wie vindt bijvoorbeeld de laatste Bruine heidelibbel *Sympetrum striolatum*? Hieronder nog enkele waarnemingen die we de laatste maand opgestuurd kregen.

Eerste waarneming Bandheidelibbel in Bargerveen

Op 22 september 2007 ontdekten Jan en Annie Rocks een mannetje Bandheidelibbel *Sympetrum pedemontanum* in het Bargerveen. Tijdens het monitoren van hun route (reptielen) ontdekten ze deze eerste waarneming (zie foto hiernaast) voor dit gebied.

Een "late" waarneming van een Bandheidelibbel werd op 14 oktober door Jeanette Essink gedaan bij de Ruiner Aa (waarneming.nl).

Noordse glazenmaker Schoonebekerveld

De Noordse glazenmaker *Aeshna subarctica*, hiernaast op de foto, vonden Jan en Annie Rocks op 3 oktober tijdens hun addermonitoring in het Schoonebekerveld (265048 520165). Langs de kaden drijvende veenmosvegetatie met wit snavelbies werd het diertje aangetroffen net als bij de andere vindplaats in Meerstalblok op ongeveer 2,5 km afstand.

Zwervende heidelibellen

Opvallend veel late waarnemingen van Zwervende heidelibellen *Sympetrum fonscolombii* in Nederland. Ook in Drenthe. René Manger zag op 15 oktober een vrij jong mannetje (zie foto) op de heide van het Drouwenveld (Gasselte).

Aparte Tengere pantserjuffer

Ik kwam bij Aekingerzand de volgende Tengere pantserjuffer *Lestes virens* tegen. Hij hing aan een strootje met een knik in een vleugeltje en een knik van 90 graden in z'n lijf. Aaaaah, zielig was mijn (vrouwen) reactie, begint dat beestje zich toch uit te sloven .. (mannenreactie!?). Hoe dan ook, het zielige gevoel was weg hoor! Ik heb een serie foto's die ik snel achter elkaar plaatste in een slide show, geen gezicht! Hierbij een foto van dit betreffende beestje en het hoe en waarom!? Eind van de dag in het zonnetje ... ik weet het niet, wel opmerkelijk! misschien "zat"z'n lijfje gewoon beroerd door die knik?

Judith Bouma-Litjens

© Judith Bouma-Litjens

De laatste warme plekken....

Op 10 oktober trof Hero Moorlag een Paardenbijter *Aeshna mixta* en een Steenrode Heidelibbel *Sympetrum vulgatum* zonnend op dezelfde rasterpaal in de Boerenveense Plassen bij Pesse.

Eind september bij Diever een Bandheidelibbel en Steenrode heidelibbel om dezelfde reden

NVL Libellenstudiedag 29 maart 2008

Op zaterdag 29 maart wordt de jaarlijkse libellenstudiedag van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (NVL) gehouden in het Ecodrome te Zwolle.

Van Nature 17(9) sept. 2007

(blad voor vrijwilligers van de Vereniging voor Natuurmonumenten)

Van Nature 5

Bijzondere waarnemingen in gebieden Natuurmonumenten

Fochteloërveen

Gerard Abbingh, libellenonderzoeker en vrijwilliger bij Natuurmonumenten, heeft twee nieuwe libellensoorten in het Fochteloërveen gevonden. Het gaat om de glassnijder en de gevlekte witsnuitlibel. Met in totaal veertig waargenomen libellensoorten is het Fochteloërveen een van de rijkste libellengebieden van Nederland. De gevlekte witsnuitlibel is een zeldzame libel en staat op de Rode Lijst van bedreigde diersoorten. De glassnijder kwam tot 25 jaar geleden nog in het gebied voor en is nu herontdekt. Deze libellensoort komt vrij algemeen voor in Nederland.

Rapport De Oostelijke witsnuitlibel in Friesland 2005-2006.

In september 2007 is het rapport "De Oostelijke witsnuitlibel in Friesland 2005-2006" verschenen. In het rapport worden de resultaten gepubliceerd van het onderzoek naar de verspreiding, habitat, ecologie/ethologie, beheer en bescherming. In 2005 werd de Oostelijke witsnuitlibel door o.a. Maarten Schrama herontdekt in het zuidoosten van Friesland op de Delleboersterheide. In opdracht van It Fryske Gea, Staatsbosbeheer en de Provincie Friesland is dit onderzoek uitgevoerd door Peter de Boer. Het rapport met 47 pagina's is het resultaat van een uitvoerig en gedetailleerd onderzoek en is rijk geïllustreerd met foto's, kaarten en bijlagen.

De Oostelijke witsnuitlibel behoort tot één van de zeldzaamste libellen van West Europa. Het laatste exemplaar in Nederland werd in 1994 bij Appelscha gevonden. Daarna

werd de soort als uitgestorven beschouwd. Na uitvoerig onderzoek in 2006 aan ruim 40 geschikte bosvennen in Friesland en een deel in aangrenzend Drenthe zijn geen andere populaties ontdekt. Het ven op de Delleboersterheide waar de soort zich voortplant is met 39 soorten soortenrijk te noemen. Het gefaseerd schonen van geëutrofeerde bos- en heidevennen, het toepassen van antiverdrogin gsmaatregelen om een enigszins stabiel waterpeil te garanderen, zijn belangrijke maatregelen voor verbetering van de natuurkwaliteit van venen en daarmee de potentiële habitats voor de Oostelijke witsnuitlibel. Aanvullend onderzoek zal belangrijk zijn voor het voortbestaan van deze witsnuitlibel in Nederland. In samenwerking met De Vlinderstichting is een monitoringsroute uitgezet op de tot nu toe enige vindplaats van de soort.

Boer, E.P. de: De Oostelijke witsnuitlibel in Friesland 2005-2006. It Fryske Gea, Olterterp/Landschapsbeheer Friesland, Beetsterzwaag, 2007.